

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/247/2020
Identifikačné číslo spisu: 2520200513
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2520200513.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. P., bývajúcej v P., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Henrich Dušek, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Staré Grunty 162, proti žalovanej Y. V., bývajúcej v P., zastúpenej Mgr. Petrom Kubalom, advokátom, s o sídlom v Piešťanoch, Pod Párovcami 1362/55, o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 15C/25/2020, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 9. júna 2020 sp. zn. 11Co/27/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 15. apríla 2020 č. k. 15C/25/2020-25 zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 331 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ako aj ustanovením § 137 ods. 1 a § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Vecne okresný súd dôvodil, že žalobkyňa neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy v zmysle § 325 ods. 1 CSP. Uviedol, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. V danom prípade to osvedčené bolo, nakoľko sporové strany sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, pri užívaní ktorých vznikol medzi nimi spor (nezhoda). Avšak nebola osvedčená potreba neodkladnej úpravy pomerov strán navrhovaným neodkladným opatrením, t. j. takého zásahu súdu, ktorý by nezniesol odklad. Nesporným je, že medzi stranami je daná existencia nezhody pri užívaní ich spoločnej veci a zároveň nemožnosť dospieť ku konsenzu ohľadom užívania nehnuteľnosti, dôkazom čoho je aj prebiehajúce konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (sp. zn. 9C/372/2012); uvedená skutočnosť však sama osebe nezakladá dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Je vecou navrhovateľa neodkladného opatrenia, aby hodnoverným a presvedčivým spôsobom osvedčil potrebu bezodkladnej potreby úpravy (právných) pomerov, čo žalobkyňa neurobila. Tvrdenie o nebezpečenstve

potenciálnej škody na majetku, resp. diskomfort pri bývaní (z dôvodu znemožnenia užívania uskladňovacích priestorov na povale), neodôvodňujú potrebu okamžitého zásahu súdu formou neodkladného opatrenia a súd nezistil z návrhu ani žiadne iné skutočnosti, ktoré by takúto potrebu odôvodňovali. Žalobkyňa nedostatočne osvedčila prvok naliehavosti a neodkladnosti navrhovaného opatrenia. Uvedené však nemá žiadny vplyv na danú potrebu zásahu súdu do právnych pomerov týchto subjektov, nakoľko je daná nezhoda pri užívaní spoločnej veci. Uvedené je možné dosiahnuť rozhodnutím vo veci samej po vykonanom dokazovaní prostredníctvom žaloby v zmysle § 139 OZ (R 54/1973), resp. rozhodnutím o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktoré aj v súčasnosti prebieha. Dôvodom zamietnutia návrhu je aj nedostatočné osvedčenie tvrdení žalobkyne o tom, že žalovaná spoločne s jej rodinnými príslušníkmi bráni žalobkyni vo vstupe na povalu a do pivnice v suteréne domu, že žalobkyni fyzicky znemožnila vstup na schodisko, ktoré vedie do pivnice a na povalu domu. Navyše navrhované neodkladné opatrenie nezohľadňovalo ani mieru, v akej by mala umožniť a strpieť vstup a užívanie žalobkyni ako podielovej spoluvlastníčke nehnuteľnosti, pričom v danom právnom vzťahu nemožno opomenúť ustanovenie § 137 ods. 1 OZ. Preto súd prvej inštancie návrh zamietol, keď nie sú splnené podmienky na jeho nariadenie v zmysle § 325 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením zo dňa 9. júna 2020 č. k. 11Co/27/2020-64 uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pravdepodobnosť nároku v danom prípade osvedčená bola, pretože z predloženého listu vlastníctva možno považovať za preukázané, že sporové strany sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností týkajúcich sa sporu. V ďalšom však už odvolací súd nezdieľal rovnaký názor ako súd prvoinštančný. Zo skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu mal odvolací súd dostatočným spôsobom osvedčenú potrebu dočasnej úpravy pomerov strán. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa v návrhu dostatočne osvedčila predloženou fotodokumentáciou miesta a pôdorysom domu, ktoré podporujú opis skutkového stavu žalobkyne v časti spôsobu, akým jej podielová spoluvlastníčka bráni v prístupe na povalu a do pivnice domu, čo postačuje na osvedčenie tvrdeného obmedzujúceho správania podielovej spoluvlastníčky. Vychádzajúc zo skráteného dokazovania v preskúmvanej veci mal odvolací súd za osvedčené, že žalobkyňa je majoritnou vlastníčkou nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXX pre kat. úz. P. Mal tiež osvedčené, že spoluvlastníckam sa nepodarilo uzavrieť dohodu o spôsobe užívania spoločnej veci (pozemkov, ani domu), čo bolo aj dôvodom, pre ktorý žalobkyňa vedie so žalovanou spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorý trvá od roku 2012 a nie je právoplatne skončený. V tomto prípade mal súd osvedčené aj to, že žalovaná zamedzila žalobkyni prístup do spoločných častí nehnuteľnosti - domu, a to povaly a pivnice, čím proti vôli väčšinovej spoluvlastníčky a bez právneho dôvodu obmedzuje výkon jej vlastníckeho práva. Bolo teda osvedčené, že konaním žalovanej vzniká žalobkyni bezprostredná ujma - zásah do jej vlastníckych práv a zároveň je tu aj osvedčenie existencie obavy z bezprostredne hroziacej ujmy - škoda na majetku zatekaním na povalu cez rozbité okná a hroziaca škoda na majetku v prípade havarijnej situácie v súvislosti s plynom a vodou, kedy má žalobkyňa odrezaný prístup k potrubiam. Vzhľadom na dlhotrvajúce súdne konanie vo veci samej, v ktorom sa rieši zrušenie a vyporiadanie ich spoluvlastníctva a vzhľadom k tomu, že žalovaná ignoruje výzvy žalobkyne na odstránenie protiprávneho stavu, nemožno spravodlivo požadovať od žalobkyne, aby znášala svojvoľné zásahy do vlastníckeho práva a jej práva ako majoritného spoluvlastníka rozhodovať o spôsobe a rozsahu užívania spoločnej veci. Preto odvolací súd dospel k záveru, že boli naplnené predpoklady pre nariadenie požadovanej neodkladnej úpravy súdom, ktorá zabezpečí, aby žalobkyňa, až do skončenia konania vo veci samej, mohla nerušene svoje spoluvlastnícke právo vykonávať, zabráni hrozbe potenciálnej škody na majetku, pričom nariadeným neodkladným opatrením nedochádza k porušeniu princípu proporcionality a primeranosti.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f/, § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP. Vádu podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodnila tým, že odvolací súd jej znemožnil uskutočňovanie procesných práv, následkom čoho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd dňa 27. mája 2020 doručil žalovanej výzvu spolu s odvolaním a tiež so samotným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami a taktiež jej bolo doručené rozhodnutie okresného súdu s tým, že bola vyzvaná, aby sa vyjadrila do 10 dní. Po obdržaní výzvy požiadala dovolateľka o prevzatie právneho zastúpenia právneho zástupcu a tomu dňa 5. júna 2020

udelila plnú moc na zastupovanie s tým, že právny zástupca obratom dňa 6. júna 2020 informoval odvolací súd, že prevzal zastupovanie dovolateľky a požiadal o predĺženie lehoty o ďalších 10 dní na podanie vyjadrenia. Následne dňa 15. júna 2020 podal právny zástupca žalovanej kvalifikované vyjadrenie spolu s listinnými dôkazmi priamo odvolaciemu súdu. Dňa 19. júna 2020 prevzal právny zástupca žalovanej upovedomenie odvolacieho súdu, že jeho žiadosti zo dňa 6. júna 2020 sa nevyhovuje, a teda musí podať žalovaná, či jej právny zástupca vyjadrenie v určenej lehote 10 dní. Dňa 22. júna 2020 prevzal právny zástupca žalovanej napadnuté rozhodnutie, pričom z jeho obsahu je zrejmé, že sa odvolací súd nezaoberal vyjadrením žalovanej a nechal do úvahy tak skutkové tvrdenia a dôkazy ich preukazujúce, nielen osvedčujúce. Postup odvolacieho súdu spĺňa znaky znemožnenia uplatnenia práv dovolateľky - právo na spravodlivý súdny proces, právo na voľbu právneho zástupcu, právo na uplatnenie prostriedkov procesnej obrany. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľka uviedla, že odvolací súd postavil napadnuté rozhodnutie a aj celé odôvodnenie svojho rozhodnutia na tom, že niet dohody o spôsobe a rozsahu užívania spoločných nehnuteľností, pretože to tvrdila žalobkyňa, a preto je rozhodujúca vôľa väčšinového spoluvlastníka. Odvolací súd sa odklonil v právnej otázke platnosti rozhodnutia o spoločnej veci, prijatého na základe zásady väčšiny, od ustálenej rozhodovacej praxe, napríklad od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 162/2004. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe čiastočne v otázke, že na každé platné rozhodnutie, hoci prijaté väčšinou hlasov počítanou podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu, je potrebné, aby sa na hlasovaní mohol zúčastniť každý spoluvlastník. Zároveň dovolateľka uviedla, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa doteraz nezaoberala otázkou, „či navrhovateľ - podielový spoluvlastník v prípade, že sa domáha takého rozhodnutia od súdu, aby bolo rozhodnutím súdu inému spoluvlastníkovi, odporcovi, uložená povinnosť umožniť užívanie takej časti spoločnej veci, ktorá na základe dohody spoluvlastníkov je predmetom výlučného užívania odporcu - spoluvlastníka spoločnej veci, má ako strana súdneho sporu preukazovať existenciu dohody spoluvlastníkov alebo platného rozhodnutia spoluvlastníkov prijatého v súlade s § 139 Občianskeho zákonníka, doteraz nezaoberala, pričom posúdenie tejto právnej otázky je zásadné“. Navrhla, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil alternatívne zmenil tak, že potvrdí rozhodnutie okresného súdu a odvolanie žalobkyne zamietne a prizná žalovanej náhradu trov pôvodného a dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Dovolateľka navrhla aj odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP s jeho odôvodnením.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že dovolanie žalovanej nie je prípustné. Navrhla dovolanie odmietnuť, alternatívne napadnuté rozhodnutie potvrdiť a priznať jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

7. V danom prípade prípustnosť dovolania dovolateľka odvodila z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vádu podľa § 420 písm. f/ CSP oprela dovolateľka o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konkrétne právo na voľbu právneho zástupcu, právo na uplatnenie prostriedkov procesnej obrany tým, že neakceptoval jej podanie zaslané právnym zástupcom.

8. V zmysle ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú

vymenované v ustanovení § 420 písm. a/ až f/ CSP.

9.1. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9.2. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

9.3. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

10. Najvyšší súd už opakovane konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v priebehu konania vo veci samej, ktorým bolo potvrdené (prípadne zmenené) rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho voči takémuto rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 157/2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 21/2018, ako aj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 167/2017, 5 Cdo 103/2017, 5 Cdo 73/2018, 8 Cdo 61/2018, 8 Cdo 26/2019).

10.1. Najvyšší súd tiež judikoval, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa ustanovenia § 420 CSP (viď R 76/2018).

11. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu (charakter) rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

12. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vyššie vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalovanej nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. V predmetnom spore sa vedie konanie vo veci samej pod sp. zn. 9C/372/2012 o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu. Žalobkyňou navrhované neodkladné opatrenie bolo vydané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom (§ 305 CSP). Pokiaľ súd prvej inštancie tomuto návrhu nevyhovел a dovolací súd jeho rozhodnutie zmenil, nie je zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 CSP.

12.1. Uznesenie, ktorým dovolací súd v danom prípade zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, nie je (ani) rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Aj po rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia civilné sporové konanie žalobkyne proti žalovanej pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne.

13. Dovolanie žalovanej preto v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné nie je.

14. Dovolateľka zároveň namietala aj nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15.1. Podľa § 421 ods. 2 CSP (ale) dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak dovolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

16. Podľa § 357 písm. d/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

17. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorú dovolateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP, čo je daný prípad.

17.1. V prejednávanej veci dovolateľka napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktoré odôvodnila nesprávnym právnym posúdením, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu súdu prvej inštancie o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 357 písm. d/ CSP), preto v zmysle § 421 ods. 2 CSP dovolanie nie je prípustné.

18. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 420 písm. f/, § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nevyplýva, dovolací súd bez toho, aby uskutočnil dovolací meritórny prieskum, dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

19. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (účastníkov konania).

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.